

Jaargang 11 nummer 5–mei 2019

Nieuwsbrief voor leden en vrienden van IVN en KNNV afdeling Apeldoorn

Redactieadres: nieuwsbrief@ivn-apeldoorn.nl

Bijdragen volgende nieuwsbrief graag vóór 24 mei opsturen

Natuurmoment

Sporen in mei

Bij paddenstoelen denk je overwegend aan de herfst. Toch zijn er soorten die je het hele jaar tegen kunt komen zoals de berkenzwam: het fietszadel dat horizontaal aan een berk zit. De platte tonderzwam: die als een tafeltjes aan een stam zitten waar je soms bijna onder kunt schuilen. Maar verrassend is de Echte tonderzwam die zijn sporen in april en mei laat vallen. De grond of andere zwammen eronder lijken bestrooid te zijn met poedersuiker: miljoenen sporen.

(foto Ruud Knol, tekst Yvonne Zwikker)

Bestuursmededelingen

IVN Ledenvergadering 23 mei 2019, 19.30 uur in het IVN Lokaal

Naast de gebruikelijk agenda punten o.a:

- Bestuurswisseling
- Groenplan Apeldoorn
- Besteding Vermogen
- Na de pauze Lezing (onderwerp nog niet bekend)

De volledige agenda met toelichting wordt tijdig per email aan de leden verzonden. De stukken voor deze vergadering enige tijd voor de vergadering [te downloaden](#)

Nieuws uit de afdeling

Nieuwe leden

Nieuwe leden IVN: Kees Hulstein, Angela Groot Hulze, Roelof Drenth, Pieter Kramer, Sietske Asselbergs-Hagedoorn.

Nieuwe leden KNNV: Wolter Moes

Hartelijk welkom en tot ziens bij één van de vele activiteiten.

LET OP: Vergunning nodig voor Groepsactiviteit in Kroondomein

Het is sinds kort voor alle gebieden van het Kroondomein verplicht om een vergunning aan te vragen als je er met een groep wilt komen. >> [Lees meer](#)

Het Kroondomein ziet IVN Apeldoorn als een belangrijke organisatie, die het belang van natuurbehoud uitdraagt. Er is besloten dat natuurgidsen van IVN een toestemmingsbrief krijgen voor het gehele jaar en niet per aanvraag. Deze toestemmingsbrief staat in het IVN archief (map 90 IVN Apeldoorn algemeen)

Er zijn twee voorwaarden:

- 1: dat je volgens de regels het terrein betreedt.
- 2: dat je een melding maakt wanneer en waar je iets onderneemt.

Apeldoorn Bomenstad van Europa

23 personen konden met eigen ogen zien en horen waarom Apeldoorn voor een jaar Bomenstad van Europa is geworden. De aandacht was heel groot, ondanks het koude weer.

Op 10 mei is er nog een wandeling door het centrum. Die start om 10 uur op het Stationsplein en duurt ongeveer 2 uur. Zie onder Activiteiten.

>> [Meer informatie](#)

Activiteitenagenda

De activiteiten van IVN en KNNV staan open voor alle leden. Deelname aan werkgroep bijeenkomsten alleen na aanmelding/afstemming met de werkgroepcoördinator, vanwege het programma of het maximum aantal deelnemers. Bekijk alle (publieks)activiteiten van [IVN Apeldoorn](#) en van [KNNV Apeldoorn](#).

- 4/5 KNNV Plantenwerkgroep: [Excursie Soerensebroek](#)
- 6/5 KNNV Werkgroep Sprengen en Beken: [Werkgroepavond](#)
- 7/5 KNNV Vogelwerkgroep: [Werkgroepavond Gierzwaluwen](#)
- 8/5 IVN IVN Café onderwerp PR en Communicatie (zie artikel verderop)
- 10/5 IVN [Excursie Apeldoorn bomenstad van Europa](#)
- 11/5 KNNV Vogelwerkgroep: [Excursie Harderbroek](#)
- 11/5 IVN [Berg en Bos theehuiswandeling](#)
- 12/5 IVN (Voor leden) Verhalenwandeling In de voetsporen van mijn voorvaders door Peter Veenhuizen met opgave
- 18/5 KNNV Vogelwerkgroep: [Excursie Wormer-en Jisperveld](#)
- 22/5 IVN [Fietstocht Kootwijk](#)
- 22/5 IVN [Start plantencursus: je kunt je nog opgeven](#)
- 25/5 KNNV Vogelwerkgroep: [Wandeling Hoog Buurlo](#)
- 1/6 KNNV Plantenwerkgroep: [Excursie Onderlaatse Laak](#)
- 7/6 KNNV Vogelwerkgroep: [Nachtzwaluwen tellen](#)
- 11/6 KNNV Vogelwerkgroep: [Avondwandeling op Kootwijkerzand](#)
- 12/6 IVN [Cursus roofvogels \(herhaling\): er zijn nog enkele plaatsen beschikbaar](#)

8/5 IVN Café over PR en Communicatie

Een groepje IVN leden heeft de afgelopen maanden gewerkt aan een nieuw marketing & communicatieplan voor IVN Apeldoorn. Het doel daarvan: de communicatie binnen de afdeling versterken én bekendheid en zichtbaarheid onder de bevolking van Apeldoorn, Epe, Vaassen en Voorst vergroten. Daarmee hopen we de ledengroei te kunnen continueren en meer deelnemers naar onze activiteiten te trekken. Dit IVN Café is helemaal geweid aan PR en Communicatie. Het programma daarvan staat op de website. We hopen dat tenminste één lid van iedere werkgroep deelneemt. Uiteraard zijn andere leden van harte welkom. Aan de orde komen o.a. Hoe houden we elkaar beter op de hoogte, wat zijn nieuwswaardige activiteiten en hoe kunnen leden bijdragen om IVN meer bekendheid te geven en daardoor meer leden en deelnemers te trekken.

Ben je nieuwsgierig of wil je meepraten kom dan op 8 mei naar ons IVN-lokaal.

[>> Meer informatie](#)

10/5: Publiekswandeling Apeldoorn Bomenstad van Europa

Wil je met eigen ogen zien en horen waarom Apeldoorn voor een jaar de titel Bomenstad van Europa mag dragen, loop dan op vrijdagochtend 10 mei vanaf 10 uur mee met onder andere Anton Dekker, IVN-gids en voormalig medewerker van de gemeente Apeldoorn en bij uitstek bomenkenner van deze stad. De wandeling van 1½ uur start op het Stationsplein en eindigt in het Oranjepark. Het verzamelpunt is onder de plataan met de rode voet op het Stationsplein. IVN leden en vrienden kunnen gratis mee, niet leden betalen €2 per persoon. Aanmelden is niet nodig.

Cursus Wilde planten (je kunt je nog opgeven)

In deze IVN-cursus worden de basiselementen van determinatie behandeld en gaan we op excursie naar meerdere locaties om te oefenen een aantal planten(families) te herkennen. En je maakt ook kennis met de vele andere aspecten van wilde planten. Thema's die daarbij aan de orde komen zijn: waarom staat een specifieke plant juist daar waar hij nu groeit? Welke andere planten leven in dezelfde biotoop? Welke geneeskrachtige werking hebben bepaalde planten? Hoe is een plant opgebouwd en hoe zorgt deze voor nageslacht? Hoe werkt de bestuiving en welke insecten dragen daaraan bij? Hoe en met wie "communiceren" planten? Altijd al interesse gehad in het antwoord op dit soort vragen? Dan is deze cursus een aanrader voor jou!

[>> Meer informatie en aanmelden](#)

Wie doet er mee??

De IVN promotiekraam

Vorig jaar stonden we er ook met een stand: op de Pure Pinksterfair bij Kasteel Cannenburgh. Een stralende dag, een mooie stand met veel aanloop van volwassenen en vooral ook kinderen. Ook dit jaar wordt deze beurs georganiseerd en hebben we er een stand. De Pure Pinksterfair is op 9 en 10 juni. Op zaterdag 18 mei staat de IVN Promotiekraam ook op de natuurmarkt in het Verzetsstrijderspark.

Inmiddels loopt er een initiatief om weer te komen tot een apart promotiekraamteam, zodat ieder maximaal 4 uur bij de stand staat. Deelname is altijd op afroep. Wil je meedoen? Mail naar ivnextra@ivn-apeldoorn.nl

Hulp gevraagd: Sloopjesdag zondag 16 juni, IVN Woldhuis

Wat leeft er in de sloot of vijver? Kinderen tussen de 4 en 12 jaar kunnen op zondag 16 juni 2019 van 14.00 - 17.00 uur samen met hun (groot)ouders, vriendjes, vriendinnetjes, ontdekken hoe bijzonder het leven is in schijnbaar doodgewoon vijverwater. We gebruiken schepnetten, bakken, zoekkaarten, loepotjes.

Wie wil vanaf 13.00 uur meedoen om kinderen en ouders wegwijs te maken en te assisteren bij het op naam brengen van waterdiertjes?

Voor vragen en aanmelden: Marieke Sprey, sprey.marieke@gmail.com

Beleef de Lente in Apeldoorn

Om inzicht krijgen in de biodiversiteit in de stad start gemeente Apeldoorn een speciaal project Beleef de Lente in Apeldoorn. In circa 10 tuinen kunnen wildcamera's geplaatst worden om de verspreiding en aanwezigheid van verschillende soorten zoogdieren in kaart te brengen. Hopelijk zijn op de foto's niet alleen huiskatten te zien maar ook vossen, egels en marters. Hierbij de oproep aan IVN'ers

- wie wil een wildcamera in zijn/haar tuin?

- wie wil de coördinatie verzorgen: organisatie, wie, wat, waar?

[Aanmelden kan via Marieke Sprey](#)

Websiteredacteur gezocht

Binnen het webteam zoeken we een redacteur die de (meestal aangeleverde) informatie over activiteiten wil invoeren in de website van IVN Apeldoorn en (eventueel) ook in andere websites (zoals natuurlijkapeldoorn.nl). De tijdsbesteding is beperkt tot hooguit enkele uren per maand. Ervaring met de websiteteknik of met programmering is niet nodig. Het gaat vooral om het invoeren en dat leer je snel. Het is wel fijn als je enige ervaring of tenminste affiniteit hebt met redactiewerk. Opgave via Hans Hogenbirk (webmaster@ivn-apeldoorn.nl).

Nieuwe bedrijvigheid op Campus Woudhuis

Landgoed Woudhuis is een bekende plek voor IVN Apeldoorn. Jaarlijks organiseren natuurgidsen er wandelingen, Sloopjesdag en diverse Scharreldkids excursies. Campus Woudhuis is een initiatief tussen vier organisaties namelijk IVN, Natuurmonumenten, 's Heeren Loo en de Onderwijsspecialisten. Op dit moment is de Campus bezig met de ontwikkeling om van het landgoed een stadslandgoed te maken. Met het ontwikkelen van het stadslandgoed wil de Campus rekening houden met de vraag en behoefte vanuit aangrenzende woonwijken. Het werk dat dit oplevert zal door middel van leer- en werkplekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt worden ingevuld. De kennis die wordt opgedaan in dit proces zal gedeeld worden via congressen. Wil je Campus Woudhuis helpen? Dat kan door 3 minuten invullen van de [enquête](#)

Meehelpen in het beheer van moestuin van het Woldhuis?

In de afgelopen maanden is er bij het IVN Woldhuis een flinke moestuin van ongeveer 1500 m² aangelegd achter de boerderij op het Woldhuis. De moestuin zal onder meer worden gebruikt voor natuureducatie in het Woldhuis, maar kan ook worden gebruikt door gidsen van de IVN afdeling. Naast medewerkers van Campus Woudhuis (bijvoorbeeld van 's Heeren Loo) en kinderen die in het Woldhuis natuurkampen hebben, zoeken we vrijwilligers om de tuin mede op te zetten en te beheren.

Na de aanleg was de tuin erg nat. Er is een sloot omheen gegraven en een heg gezet. De komende maand willen we de tuin snel vullen door het zaaien van bloemen en kruiden en groenten in een beperkt hoekje groentetuin. Met een te vormen moestuinploeg willen we samen het beheer van 2020 en volgende jaren opzetten. Wil je als vrijwilliger meedoen? Meld je dan aan bij Jaap Berends via info@campuswoudhuis.nl, projectleider Speelbos en Moestuin bij het Woldhuis. Hij geeft ook graag informatie 06 51362952.

Vacatures

Heb je vacatures in je werkgroep of zoek je mensen voor een project? Publiceer die dan in de nieuwsbrief en op de website. Geef aan wie en waarvoor je iemand zoekt. Liefst ook met de tijdsbesteding. [Zie vacatures](#)

Kennis maken met... De Werkgroep Lezingen

De werkgroep organiseert 2 à 3x per jaar een publiekslezing over een natuur gerelateerd, actueel of interessant onderwerp. De lezingen zijn boeiend voor de eigen leden en vrienden van IVN Apeldoorn, maar we willen vooral ook een groter publiek bereiken. De lezingen worden door sommige sprekers ook interactief ingevuld waardoor er meer verdieping van het onderwerp en levendige discussies kunnen ontstaan. In de pauze is er voldoende ruimte om andere IVN-leden en natuurvrienden te ontmoeten. Ook is er informatie beschikbaar over IVN Apeldoorn.

De werkgroep bestaat uit maximaal 4 tot 5 vaste leden en wordt bij de lezing zelf vaak geassisteerd door een extra aantal ondersteunende IVN-leden. Eind 2018 is er ruimte ontstaan voor nieuwe vaste leden en enkele toezeggingen zijn al gedaan. Toch willen we de werkgroep graag weer op volle sterkte hebben en zoeken nog 1 of 2 nieuwe vaste leden. De taken bestaan uit het selecteren van interessante of actuele natuur gerelateerde onderwerpen, contact leggen met sprekers en informeren van publiciteitskanalen. Ook wordt er een geschikte datum bepaald en het gebruik van een zaal met apparatuur vastgelegd. Aan de hand van een draaiboek worden alle belangrijke issues door de werkgroep gemonitord. Mocht je interesse hebben om deel te nemen aan deze werkgroep dan zouden we graag [een reactie per E-mail](#) ontvangen. Jan-Wicher Veen - Coördinator IVN-Werkgroep Lezingen

Ander nieuws en activiteiten

16 t/m 18 mei: Nederlandse Bomendagen

Op 16,17 en 18 mei is Apeldoorn het centrum van de Nederlandse Bomendagen. Dit om de titel Apeldoorn Bomenstad luister bij te zetten.

Meer informatie op www.apeldoorn.nl/bomenonderhoud

21 mei: Lezing: De magie van het tuinieren

Op 21 mei geeft Wim Paul van der Ploeg op verzoek van Groei en Bloei Apeldoorn een lezing over De magie van tuinieren. De spreker laat je door een andere bril naar tuinen en tuinieren kijken. Een bril die niet alleen aandacht geeft aan verschillende tuinen in binnen- en buitenland, en prachtige bloemen en planten. Hij laat je ook stilstaan bij vormgeving, sfeer, creativiteit en een filosofische benadering. De lezing vindt plaats in Dok Zuid, 1^e Wormenseweg 460 en start om 20.00 uur. Meer info: www.apeldoorn.groei.nl

T/m 16 juni: Wolven en slakken

Tentoonstelling over de ijzerwinning op de Veluwe in CODA Museum

- **Vrijdag 10/5:** Het Fietsgilde houdt een fietstocht langs ijzersporen.

- **Vrijdag 17/5:** Wie de nieuwste ontwikkelingen wil volgen: in CODA Museum is een symposium.

- IVN [fietsroute Sporen van IJzer](#) en [archeologische wandeling met Jaap](#)

[Moerman](#). Je kunt ze via de IVN Routes app fietsen/wandelen of als pdf bestand downloaden.

>> [Meer informatie](#)

IVN Zomerweek 2019: Van 2 t/m 9 augustus 2019 in Mander, Twente

In het noorden van Twente, met de Duitse grens op een steenworp afstand, stroomt de Mosbeek over de stuwwal van Ootmarsum. Langs deze beek ligt het dorpje Mander waar in 2019 de IVN-Zomerweek zal bivakkeren. Kom ook dit buitengewone randje van Nederland verkennen.

Boven op de stuwwal van Ootmarsum is het landschap gevormd door de laatste twee ijstijden. Waar de ene ijstijd de aarde opstuwde tot heuvels van keileem bedekte de andere ijstijd deze heuvels met een laag zand. Het reliëf zorgt voor een gevarieerd landschap met stromend water, kalkmoerasjes, bronbossen en hoogveen, maar ook met heidevelden en oude bossen. Hier liggen bijzonder natuurgebieden als het dal van de Mosbeek, het Springendal en de Engbertsdijksvenen. Ontdek ook het kleinschalige agrarische landschap, de grafheuvels en de beroemde cirkels van Jannink.

Er is gezorgd voor een afwisselend keuzeprogramma. Dagelijks fietsen of wandelen we, onder begeleiding van lokale gidsen, naar de mooiste plekjes in de omgeving. 's Avonds laten we ons bijpraten over natuur, landschap en bewoningsgeschiedenis van het gebied.

>> [Meer informatie en een aanmeldingsformulier](#)

Natuurnieuws

Apeldoorn bij-vriendelijk

Nederland Zoemt heeft Apeldoorn uitgeroepen tot bij-vriendelijke gemeente. De gemeente ervaart dit als een stimulerende erkenning van de kwaliteit van het Apeldoornse groen. Al jaren zet Apeldoorn in op de rijke wilde flora binnen de gemeente. Binnen en buiten het stedelijk gebied in de gemeente wordt al 600 hectare van de grasbermen ecologische beheerd. Met handmatig zelf gewonnen zaden van 130 verschillende soorten planten dragen de vakspecialisten wilde flora bij aan de leefomgeving van de bij. Per berm wordt een speciaal mengsel samengesteld en ingezaaid. De kleurrijke bermen zijn niet alleen aangenaam voor de burgers maar zorgen ook voor meer biodiversiteit die alle insecten ten goede komt.

Buitenlesdag in Tiny Forest

Bomen opmeten, blaadjes natekenen en kijken of er dieren in de bodem leven: leerlingen van basisschool Het Web checkten dinsdag 2 april hoe het ging met het Tiny Forest dat zij afgelopen najaar hadden geplant. De Nationale Buitenlesdag van IVN Apeldoorn leende zich daar perfect voor. Kinderburgemeester Sibel Ozcan en wethouder Mark Sandmann hielpen mee. Dit jaar komen er drie nieuwe Tiny Forests bij. Buurten en scholen kunnen één van deze minibosjes adopteren.

>> [Lees meer.](#)

Bomenparade

Op de hoek van de Hofstraat en de .Hoofstraat staan tot half mei drie grote zeecontainers. Deze kijk- en luisterdozen vormen een outdoor expositie waar men kan zien, horen en beleven hoe belangrijk bomen zijn. Ze staan op de plaats waar bomen komen en zijn gratis te bezoeken. De drie belevingsboxen geven op interactieve wijze informatie over Apeldoornse bomen. Ze laten zien dat bomen natuurgebiedjes op zich zijn. Je krijgt een idee hoe verschillend bomen onderling zijn, hoe ze aangeplant en onderhouden worden en welke dieren erin wonen. De bomenparade verhuist vanaf half mei naar het Verzetstrijderspark. >> [Lees meer](#)

60 mezenkasten binden strijd aan eikenprocessierups

Op vier verschillende locaties zijn door de gemeente 60 mezenkasten opgehangen om te proberen de overlast van de eikenprocessierups te verminderen. 's Zomers kan de rups flink wat hinder veroorzaken door de brandharen die jeuk, huiduitslag en irritatie aan ogen of luchtwegen veroorzaken. Allerlei bestrijdingsmethoden worden al toegepast. De proef met de mezenkasten is dit jaar nieuw voor Apeldoorn. Landelijk zijn al wel pilots bekend, die heel verschillend effect sorteerden. De kasten zijn vervaardigd van hergebruikt hout door het leerwerkbedrijf van de gemeente waar mensen met afstand tot de arbeidsmarkt werkzaam zijn.

Proef bestrijding Japanse Duizendknoop

De Japanse Duizendknoop is een hardnekkige exotische plant die in het voorjaar en zomer met grote snelheid uit de grond schiet. De plant groeit hard, verdringt andere planten en kan schade veroorzaken aan verhardingen en leidingen. Gemeente Apeldoorn start een proef om te experimenteren met de bestrijding van de exoot. Het bedrijf KING RootBarrier test de vernieuwde methode op een schuine helling in Woudhuis. De Japanse Duizendknoop is met een sterk worteldoek afgedekt, zodat de plant er niet doorheen kan groeien. Hierna is het doek afgedekt met een schone laag grond wat weer ingezaaid wordt. De verwachting is dat de Japanse Duizendknoop na een aantal jaren afsterft als gevolg van het gebrek aan licht.

Colofon, Contactadressen en afdelingsbladen

Contactpersonen: [IVN contacten](#)
Afdelingsbladen: IVN Apeldoorn:
[Groenvoer](#)

KNNV contacten
KNNV-Apeldoorn: [De vier Jaargetijden](#)
KNNV Epe/Heerde: [Natuurklanken](#)

IVN webwinkel: Kortingscode IVN-LID-1202 voor 10% korting in de [IVN webwinkel](#)

Redactie: Hans Hogenbirk (nieuwsbrief@ivn-apeldoorn.nl)
De nieuwsbrief niet meer ontvangen?
Mail naar: IVN Apeldoorn: ledenadministratie@ivn-apeldoorn.nl of
KNNV Apeldoorn: ledenadministratie@apeldoorn.knnv.nl

